

QUINZENARI AUTONOMISTA

ANY I.

GRANOLLERS 19 AGOST DE 1905

NÚM. 14

La redacció no respón dels treballs firmats.

Redacció y Administració

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Los originals no 's retornan.

PLASSA PERPINYÀ, 14

Trimestre 0'75 ptas.
Número solt 0'15 »

Essent nacionalista l' acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots el catalans moguts pe las aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materias religiosas, políticas y socials.—(Declaració de la VII Assamblea de la Unió Catalanista.)

ELS BORTS

Els coneixeu?... No 'ls heu vist? Els trovareu á tot' arréu els borts, els miserables, els envilit y degradats. Constituïxen la nostra vergonya continua, son la causa de la degeneració d' una rassa forta, valenta, ab nom universal. Son l' estigma que deshonra á Catalunya, y que debém desterrar de la nostra terra, separarlos d' entre nosaltres com en lo temps antich eran separats de la societat els masells y els atacats de malalties vergonyosas.

'M refereixo á n' els borts d' esprit, á n' aquells catalans descastats que s' arrossegan com repugnants reptils y llepan las plantas dels seus butxins. 'M refereixo á n' aquells indignes fills de nostra Pàtria que actúan de instruments servils de la mercaderia importada. ¡Estúpits! No veuen que ells mateixos se van fabricant el dogal que deu escanyarlos. Contempléulo per un moment y giréu la cara ab fástich quan tinguéu aprop vostre á algú d' aquestos desgraciats, y veuréu que al parlar ab lo seu *amo*, ab el burócrata, ab l' investigador ó l' enviat del centre ho fa reconeguent l' inferioritat del esclau vers son senyor, li parla en castila pera ferlo content, li fa d' espia dels seus compatricis pera fer mérits devant seu, li serveix de *cicerone*, li fa de criat gratuit y mercenari, sens altre retribució que la mofa y el despreci! Fill

bort de Catalunya; ¿ahont es la sang dels teus avis pera que aixis prostitueixis el teu nom? Vésten infelis, emigra d' entre nosaltres, vésten á n' aquellas terras ahont la adulació el rastrerisme y el fer de servil lacayo son las virtuts dels homes que las habitan. Vésten cara-girat, traydor als teus companys y als teus sentiments, y no deshonris mes, miserable, á una rassa d' homes dignes y progressius. Sino t' en vas, ja 's cuydarán de tréuret totas las personas que senten y entenen el verdader concepte de la dignitat.

G.

Autócratas

Com sinónim de tirania y despotisme, apliquém lo nom de autocracia á la present organizació del Estat rus, y al pronunciarlo sentím cert despreci comiseratiu per lo poble que la consent y l' aguanta, al mateix temps que considerém com incompatibles ab la manera de ser moderna á 'ls que l' exerceixen. Y no obstant ni tots los que 'ns creyém lliures estém exemps de una subjecció que envileix, ni tots los que cridan contra l' autocratisme obran, de conformitat ab las sevas manifestacions, de una manera renyida ab l' autocracia.

La significació usual d' aquesta parau-

la, ben allunyada, per cert, de lo que etimològicament significa, fa repugnant lo concepte que enclou, fa odiosa la idea de un poder absolut que, no content ab extendre desmesuradament y de una manera injusta las sevas atribucions, infringeig hasta lo seu dever de protegir á n' aquells per quin be ha sigut creat, arreballantlos la vida, la honra ó 'ls medis per sostenirlas. Un poder humanament ilimitat, una voluutat soberana y única, un poble subjecte á las arbitrietats dels que manan y privar d' exteriorisar lo que pensa y lo que sent; y per coronament del inarmónich conjunt d' aquets elements la lluyta á mort, la gnerra perenne y sagnant entre 'ls que amparantse en la forsa del poder, violentan á 'ls seus súbdits, y 'ls súbdits rancuniosos y venjatius que, obligats per las circumstancias y recurrent á la violencia, s' erigeixen en autócrates momentanis y en jutjes suprems suposats restauradors de la armonia social quebrantada. Lo país ahont aixó succeheix es generalment considerat com patria exlussiva de la autocracia, sent aixis que arreu se dona exemple d' autocratisme y de represalias autocráticas, també, encare que prácticas en nom del esperit anti-autocrátich.

Si no exteném abusivament la nostra esfera d' acció tant com desitjaríam, si no afligim á 'ls demés ab la carga de las nostras extralimitacions no es certament perque de una manera voluntaria 'ns concretém á fer lo que 'l respecte á nos-

tres semblants y la necessitat de la convivència humana aconsellan. Si no atencem contra la llibertat dels altres pobles y dels altres individus es per temor al càstich, á la *venjansa* personal ó social.

Per altre part, si no centestém de una manera violenta y tiránica, de una manera autocrática á la represió de que som objecte no es pas per sentiment de equitat, per afany de no rebassar lo nostre camp d' acció lícita, sino per temor de sufrir una nova desgracia, de patir baix lo pes de un càstich sancionador de nostre acció violenta.

Y en últim terme si obrém rectament, sense que 'ns hi obligui la por del càstich, no ho fem moguts per un sentiment de pura moral, sino per evitarnos que la consciencia 'ns remordeixi, amargantnos la vida.

Guerra, donchs, al autocratisme; guerra á las institucions autocráticas, pero comensém per afojar nostre autocratisme boy estimant á tota la humanitat.

JOSEPH COMA.

Desde Mollet

Mollet del Vallés, 3 d' Agost de 1905.

L' Agrupació Catalanista d' aquest poble, commemorà la *Festa Nacional Catalana* ab una notable conferencia que desenrotllà lo jove Joseph Bonet del *Aplech Catalanista* de Barcelona, que fou molt aplaudit.

També fou representada, lluinthi sa bandera, en la professó de Corpus.

Lo dia 30 de Juliol, lo soci Isidro Mayolas la obsequià ab un litre de vi verge obtingut l' any passat dels reims dels ceps hibrits número 4, que éll y alguns altres socis conreuhém aquí, provinents dels criaders de Cardedeu, en lo mas Diumer. Tots los que 'n vegueren lo trovaren molt bo, apareixent hi havia most bullit, ab una punta de rancia, estant tots en si tenia 13°. Fa 4 anys 'n plantarem d' arrelats: son resistents á la filoxera, oidium, mildiu y á las glassadas d' Abril y Maig: produheixen, ara, ja fruit abundant. Tenen de interessantíssim per lo agricultor que no 'ls ha d' ensofrar, ni ruixar com ha de fer ab los altres, que aquest any, á pesar de ferho, 'ls cauhen molts pampols.

Las pedregadas de 14 y 19 de Juny causaren molts perjudicis en aquest terme: se salvà la vegetació que estigué defensada per los 5 canons y 2 morters que hi tenim instalats.

¡Y encara hi han molts cegos! La primera tempestat vingué del O., la segona de N. O.

A mes de las eugas han funcionat dos màquines de batrer del propietari Frederich Ros: l' una tot lo Juliol, l' altre, á la vaqueria de D. Alexandre Pons, mitj mes.

Confíem hi haurá aigua pera salvar lo blatdemoro y monjetas que havém sembrat.

VICENTS PLANTADA Y FONOLLEDA.

L' espiritualisme en las rassas

EL POBLE CATALÁ

«El catalá es un tipo d' acció al que reuneix un sentiment d' individualisme y amor á la llibertat que han aumentat el seu valor social com individuo. La terra catalana es un document psicológich pera el sociólech que estudihi á n' aquet poble: á diferencia de la major part de la Peninsula, Catalunya ha cuydat la riquesa forestal y d' ella n' ha fet una industria; en las concas dels seus rius ha desentrotllat una industria que utiliza las sevas forsas naturals portant la riquesa en els setis mes llunyans; la seva agricultura técnicament no es la primera d' Espanya; pero está ben explotada y te al costat d' aquesta font de riquesa, la de la riquesa industrial. El soroll estrepitós y las lluminarias de las fàbricas se sent y veuhen en el camp y á la ciutat. Es el gran formiguer que ab paciència va acumulant la riquesa. L' estalvi y el temps son en el catalá, mes que 'l talent comercial, l' arma pera enriqueirse. Y els efectes socials d' aquet benestar han sigut d' extraordinaria transcendencia.

El treball ha acumulat la riquesa, y la riquesa ha sigut el viaducte per medi del qual totas las cosas novas han penetrat á Catalunya; no sembla sino que la riquesa fassi á n' els pobles mes permeables pera 'l progrés. Per aquesta rahó han pogut aixecar el seu nivell vital gracias á la vena aurífera de la seva voluntat.

Traduhit del castella per GUARDIOLA.
De *El Autonomista* de Girona.

LO CAMARADA

(Cansó popular alemanya)

Vaix tenir un camarada
com millor no 'l trovarás;
lo també, al combat eridava,
á ma vora ell caminava
ab igual cadencia y pás.

Va venir bronzenta bala.
¿Va per tú ó va per mí?
Es á n' ell á qui foredá,
á mos peus estirat queda
com si fós de mí un bocí.

Vol encar la má allargarme,
carregava jo ab afany.

—No puch pas la ma donarte,
dorm en pau, que vull venjarte,
mon fidel y bon company.

Traducció de 'n
B. JORDÁ Y VINARDELL.

REMITIT

Sr. Director del periódich JUNY

Present.

Molt Sr. meu: Li agrahirán l' inserció de lo següent, en el periódich de la seva digna direcció, sos affms. s. s. q. s. m. B.
Joan Entraigas. Blay Serra.

Se participa á n' els vehins de Granollers que dintre poch temps aném á establir en aquesta Vila una Comisió ó delegació de la molt noble, lloable y meritoria institució de la *Creu-Roja* que tans humanitaris actes féu en las prop pasadas guerras coloniales y está fent continuameut en la actual guerra rus-japonesa y demás aconteixements que 's succeixen en una y altre part, siguent la única que 's presta á discreció sens reparar perill ni obstacles y desafiant tot cuan se li oposa al pas, pera salvar la vida de sos semblants lo mateix en incendis que en esllabissadas que en inundacions.

Per lo tan supliquém á totas las personas de bons sentiments que sápigam correspondre á la veu de la Comisió que tan lloables fins se proposa.

Per la Comisió

Joan Entraigas.

Blay Serra.

ESPIGOLANT

Llegim en *El Poble Catalá*:

«Ha sigut venut en subasta pública per 31,384 pesetas el monitor de guerra *Puigcerdá*, que havia sigut declarat inservible pel ministeri del ram. Si es aquesta la rahó, esperém que dintre poch s' anunciarán las subastas dels demás barcos de la marina espanyola. Y la dels marins y tot, per més que d' aquets ningú 'n daria cap diner. Els únichs postors harian pogut ser els russos, pero com ara están en vias de fer la pau...»

Es coneix que *El Poble Catalá* no está enterat del *Pelayo*, la *Numancia*, ni del *Terror*, *Furor*, *Horror*, etc. Encare que 'l govern se vengui algún barcot inservible, ens queda una *escuadra* que ja 'n poden venir ja de potencias estrangeiras... ab un fluiol sonant.

* * *

De un telégrama de *Las Noticias*:

«L' excapità Sr. Casero ahir va retornar á n' aquesta convensut de la impossibilitat de organisar l' estat lliure de Cumaní, que ha resultat un timo del que han sigut víctimas éll y el periodista Lapuya, que oficiaba de ministre de Relaciones exteriors d' aquell flamant Estat.»

D' aquí endevant al Sr. Lapuya, li haurán de dir *Lapulla*, y el Sr. Casero, si es *casero* que 's quedí á casa y aixis no l' enganyarán més. D' aixó qui 'n te la culpa es la sang, la sang dels *Quijotes* que encare no s' ha acabat y bull pera

fer proesas com la de *los pellejos de vino* ó la de *los molinos de viento* ó la *del estado de Cumant*.

* * *

Diu un diari castellà que 's publica á Barcelona:

«Hemos oído asegurar que buen número de vocales que componen dicha Junta (de Unión Republicana) son partidarios de incluir en la candidatura el prestigioso nombre del Rector de esta Universidad, señor Rodríguez Méndez, consienta ó no consienta el interesado.»

Creym que aixó serà vritat com també que de mica en mica tots els diputats *republicanos* de la *Unión* de Barcelona y de Catalunya entera, seràn tots castellans dintre poch temps. Que es á lo que 's tira. La castellanisació de Catalunya valguentse de tots el medis. La colonia forastera de Barcelona 's va sortint ab la seva de treurer representants del seu país, en el nostre. Pro lo que m' admira es que aquesta gent tan *demócrata*, tan amiga del poble y del enlayrament popular es conformi en que gaire be tots els *diputados y concejales* de la *Unión* de Madrid á Barcelona, recaiguin en personas que no son del *pueblo*. Ara mateix tots els *catedráticos* de la Universitat de Barcelona, seràn *diputados ó concejales republicanos*: Giner de los Rios, Rivas Mateos, Rodríguez Méndez, etc., etc. Y l' escamot d' infelissos catalans que 'ls segueixen á ulls cluchs ens diuen á nosaltres que som uns llanuts! Ja ho crech que ho som, com que aném abassegant tota la llana dels seus clatells.

* * *

Llegim.

«En el mitin celebrado recientemente en Martorell, el Sr. Lletjet declaró, con aplauso de los asistentes al mitin, que él «nunca atacó á los catalanistas, como hizo un candidato ministerial demócrata, en su embotellado discurso, pronunciado en el Congreso, pues los republicanos también quieren la Autonomía, desligándose del absorbente poder central, cada día más odioso por sus exigencias, en lo que atañe á municipios y diputaciones y otros servicios que el Estado se apropia con el evidente deseo de que se aprovechen de ello los mangoneadores madrileños, sanguijuelas que absorben las energías del pueblo trabajador de España entera.»

Bravo, Sr. Lletjet. Nosaltres els catalanistas tampoch ataquém á n' els republicans autonomistas, autonomistas de debó, porque trevallen com nosaltres mateixos per l' Autonomia de Catalunya, pel deslliurament del nostre poble d' aquest centralisme opressor y tirànich. Pro nosaltres els catalanistas, som una mica incréduls, encara que 'ns diguin clericals, y volém que las paraulas vagin acompanyadas de las obras. Vull dir que aquells que predican ser republicans

y autonomistas, y van sempre de brasset ab els republicans unitaris ó anti-autonomistas mes rabiosos, no 'ns acaban de convencer del seu autonomisme. Ens fa l' efecte de que predican una cosa y 'n pensan un' altre, y els que tal fan, no son mes que uns farsants.

* * *

Diuen que 'n Travé
diuen que 'n Travé
es lo predilecte;
diuen que 'n Travé
diuen que 'n Travé
es l' amo de l' auca
l' amo del *parné*.

¿Qué fa 'l pobre Viada?
l' ha ben esguerrada
se l' han ben rifat
la mel á la boca
la mel á la boca
sols l' hi han posat.
¿Qué dirá 'l seu sogre
el *gran Puigcerver*?
M' ha fet la traveta
m' ha fet la traveta
aquest tal Travé.
Mes aixó no ha revelat
qui serà l' amo del acta
mes aixó no ha revelat
quin serà lo diputat.

Si serà del que la guanyi
ó del qui l' hi haurán donat.

* * *

Ens enterém de que: «Ayer almorzaron juntos los Sres. Comas y Masferrer, Collaso, Maristany y Rosell.» Bon profit. Avuy han *almorzado juntos* y demá *juntos* ens blincarán l' espinada fent de putxinellis del centralisme.

* * *

L' orga dels tradicionalistas de Girona, ha publicat un *aviso* de la Junta provincial carlina suplicant á n' els correligionaris que no comprometin els seus vots, fins que s' hagin donat al públich las candidaturas. Podria dir *fins que puguin contar ab l' apoyo del govern*. De resultas d' aquest *aviso*, la santa causa rebrá una gran empena. Confíem que dintre poch tornarem á veurer trabuchs... carregats ab cigrons.

CARAMBA.

D' AQUÍ Y D' ALLÀ

El prop-passat diumenge, én el pont de Montmeló, el tren que ve de Barcelona y arriba á n' aquesta Vila á quarts de tres de la tarda va agafar á un pobre sacerdot, arrossegantlo un bon tros y fentli greus contusions y feridas principalment en el cap. Auxiliat de primera intenció pel metje doctor Bonaplata que 's trobava casualment de viatge, al arribar á Granollers va ser convenientment atés y curat pel metje-forense Dr. Camps, ajudat de son fill Sr. En Trinitat

Camps, aprofitat estudiant de Medicina y alumne intern per oposició del Hospital de Sta. Creu. Mereix sincer aplauso la conducta del Sr. Quefe y empleats de la Estació de Fransa de nostra població, que no podia ser en semblant cas mes correcta, ni mes humanitaria.

Els automòvils continúan fent de las sevas corrent com un llampech pels carrers de nostra Vila. Unicament n' hem vist un que anava ab un pas regular. Avants de que succeheixi una desgracia sería hora de posarhi remey.

El nostre amich y colaborador En Joaquím Guardiola, ha tingut la satisfacció, á principis d' aquesta setmana, de aumentar la seva familia ab un robust nen. El felicitem coralment y li desitjém molts anys de vida pera que 'l pugui véurer home y de profit.

Una de las costúms mes estúpidas y que desdiuen de la cultura d' un poble, es la de fer esquellots. Además de lo ridicol y tonto que resulta el passar pe's carrers movent l' escándol y soroll que s' acostuma, es altamente amohinós per molts personas que en aquellas horas dormen ó tenen algún malalt á casa. L' Alcalde de nostra vila donaria una prova de bon gust y de cultura, prohibint aquesta clase d' espectacles tan tontos com molestosos.

La Associació Catalanista "Bruniquer" está preparant una serie de conferencias científicas y nacionalistas en lo seu local social, d' acort y ab la cooperació de la honorable "Unió Catalanista." Ditas conferencias comensarán tot seguit s' hagin acabat las vacaciones que tenen concedidas varis dels oradors que hi han de pendre part.

La companyia de seguros "Mutuelle de France et des Colonies" regala á n' els seus assegurats unas bonicas medallas conmemorativas del viatge del Rey d' Espanya á París. En ditas medallas hi figura també 'l President de la República francesa Mr. Loubet. La "Mutuelle de France" es una de las companyias més fortas y que ofereix més seguritats.

El valent setmanari *¡Cu-cut!* de la setmana passada ha sigut denunciat per ordre y gracia del *general gobernador*.

Lamentém l' ensopegada del company y boy desitjantli que 'n surti en be, li oferím la nostra escassa pero lleal valua.

Hem rebut una atenta comunicació firmada per el Sr. Secretari del "Centre Autonomista Fivaller", Ateneu del districte sisé, protestant dels darrers R. D. que pertorban fonament la vida de nostres Municipis. En el vinent número publicarem íntegro l' esmentat important document.

AVIS

Fem avinent á n' els nostres suscriptors de fora, exceptuant els de Barcelona, que si volen continuar rebent el periódich, tinguin á bé remitir l' import de la subscripció; pera efectuar lo qual poden servirse dels sellos de correu de 15 céntims ó del medi que 'ls sembli més convenient.

Imp. de F. Cucurella, Corró, 9.—Granollers.

SECCIÓ D' ANUNCIS

LA MONTSERRATINA

COTILLES DE TOTA MENA

CARRER DE BARCELONA, 13

GRANOLLERS

Se facilitan **MOTORS DE GAS**
REPRESENTACIÓ
 de las modernas **ESTUFAS DE GAS**
"Clamont"

Comi prova convincent de ser la **ESTUFA** mes **HIGIÈNICA** y **ECONOMICA** que 's coneix pera la calefacció, sols cal dir que en las casas de maternitat de Inglaterra, Fransa y Espanya, se usa pera escalfar las incubadoras dels nens nascuts ans del temps, quins organs respiratoris son tant delicats.

CEBRIÀ BAUTISTA VERT. -- Fàbrica del gas
GRANOLLERS

L' Aixerop FINA BROMURAT

Remei segur pera la curació de las malalties **NERVIOSAS** y **DEL PAHIDOR**.

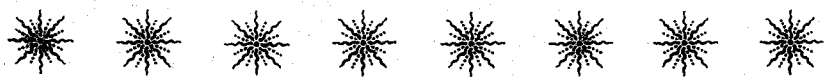
Premiat en la Exposició Universal de Barcelona de 1888, y aprovat per la Real Academia de Medicina y Cirurgia de Barcelona.

SE VEN A GRANOLLERS:

Plassa del Bestiar, 49, Farmacia

A OLOT:

Farmacia y drogueria de J. Cardelús

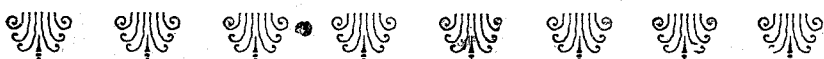
IMPREMPTA

D' EN

FRANCISCO CUCURELLA

CARRER DE CORRÓ, 9. -- GRANOLLERS

Impresions de tota mena - Preus econòmichs

OBRAS DE J. VIDAL Y JUMBERT

Servius, monólech trágich.	0'50 ptas.
J. Hereuhet de la Ferreria, (Próxima á sortir la 2. ^a edició).	
Lo Recort de Mossén Angel, drama en 3 actes y en prosa.	2'00 »
L' Encegat, drama en 3 actes y en prosa.	2'00 »
L' Evangelista, drama en 3 actes y en prosa.	2'00 »
La Última Caricia, quadro dramátich.	0'50 »
Doloretas la Sastresa, comedia en un acte.	0'50 »
La Petita de can Punyego, ignocentada en un acte.	0'25 »
Lo Lias Etern, drama en 3 actes y en prosa.	2'00 »
Fulls del meu Album, quèntos.	2'00 »
La Ciencia del Language.	0'25 »

De venda en las principals llibrerías, y en aquesta vila en lo Centre de Suscripcions de

FELIU ESTAPER Carrer de las Sumeras, 3

JUNY

QUINZENARI AUTONOMISTA

Preu de suscripció, tres rals trimestre. -- Número solt, 15 céntims.

Anuncis á preus convinguts